

SPRÁVA NEZÁVISLÉHO AUDÍTORA

z auditu konsolidovanej účtovnej závierky

a

Správa k ďalším požiadavkám zákonov a iných právnych predpisov

pre Košický samosprávny kraj

so sídlom v Košiciach

za rok 2016

SPRÁVA NEZÁVISLÉHO AUDÍTORA

Pre štatutárny orgán a zastupiteľstvo Košického samosprávneho kraja a Výbor pre audit

Správa z auditu konsolidovanej účtovnej závierky

Názor

Uskutočnili sme audit priloženej konsolidovanej účtovnej závierky účtovnej jednotky verejnej správy, ktorú za konsolidovaný celok zostavila konsolidujúca účtovná jednotka Košický samosprávny kraj so sídlom v Košiciach, IČO: 35 541 016, ktorá obsahuje konsolidovanú súvahu k 31. decembru 2016 a konsolidovaný výkaz ziskov a strát za rok končiaci sa k uvedenému dátumu, a poznámky, ktoré obsahujú súhrn významných účtovných zásad a účtovných metód.

Podľa nášho názoru, priložená konsolidovaná účtovná závierka poskytuje pravdivý a verný obraz konsolidovanej finančnej situácie konsolidovaného celku k 31. decembru 2016 a konsolidovaného výsledku hospodárenia za rok končiaci sa k uvedenému dátumu v súlade so zákonom o účtovníctve.

Základ pre názor

Audit sme vykonali podľa medzinárodných audítorských štandardov (International Standards on Auditing - ISA). Naša zodpovednosť podľa týchto štandardov je uvedená v odseku Zodpovednosť audítora za audit konsolidovanej účtovnej závierky. Od konsolidovaného celku sme nezávislí podľa ustanovení zákona č. 423/2015 o štatutárnom audite a o zmene a doplnení zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o štatutárnom audite“) týkajúcich sa etiky, vrátane Etického kódexu audítora, relevantných pre náš audit účtovnej závierky a splnili sme aj ostatné požiadavky týchto ustanovení týkajúcich sa etiky. Sme presvedčení, že audítorské dôkazy, ktoré sme získali, poskytujú dostatočný a vhodný základ pre náš názor.

Zdôraznenie niektorých skutočností

Bez vplyvu na náš názor upozorňujeme na bod 11. Poznámok konsolidovanej účtovnej závierky, v ktorom sa hovorí, že súvaha Košického samosprávneho kraja k 31.12.2016 bola predložená do registra účtovných závierok prostredníctvom systému Štátnej pokladnice Ministerstva financií SR v elektronickej forme dňa 02.02.2017. Po tomto termíne sa pri následných kontrolách zistilo, že priradenie analytických účtov bankových úverov z hlavnej knihy na riadky súvahy – na priradenie ku krátkodobej a dlhodobej časti úverov nezodpovedá skutočnosti. Na riadku 175 súvahy má byť uvedená krátkodobá časť úverov v hodnote 10 614 858,89 EUR a na riadku 174 súvahy dlhodobá časť úverov v hodnote 36 907 601,80 EUR. Celková výška bankových úverov vykázaná na riadku 173 súvahy je správna.

Ku dňu zostavenia účtovnej závierky už nebolo možné zistený rozdiel v súvahe opraviť, nakoľko do registra účtovných závierok prostredníctvom systému Štátnej pokladnice Ministerstva financií SR je v zmysle § 4 odst. 2 zákona 431/2002 Z.z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov a príslušných opatrení možné súvahu a výkaz ziskov a strát uložiť do 5.februára nasledujúceho účtovného obdobia.

Uvedený rozdiel má vplyv aj na konsolidovanú súvahu Košického samosprávneho kraja. V konsolidovanej súvahe má byť krátkodobá časť úverov uvedená na riadku 180 súvahy v hodnote 10 614 858,89 EUR a dlhodobá časť úverov na riadku 179 súvahy v hodnote 36 907 601,80 EUR. Celková výška bankových úverov vykázaná na riadku 178 konsolidovanej súvahy vo výške 47 522 460,69 je správna.

Kľúčové záležitosti auditu

Kľúčové záležitosti auditu sú záležitosti, ktoré sú podľa nášho odborného posúdenia v našom audite účtovnej závierky za bežné obdobie najzávažnejšie. Týmito záležitosťami sme sa zaoberali v súvislosti s auditom konsolidovanej účtovnej závierky ako celku a pri formulovaní nášho názoru na ňu, ale neposkytujeme na ne samostatný názor.

Pri plánovaní auditu, resp. v priebehu auditu, sme identifikovali nasledujúce najzávažnejšie riziká:

Správnosť vyčíslenia nákladov na transfery a ich odsúhlasenie na schválený rozpočet, odsúhlasenie pohľadávok a záväzkov s organizáciami v zriaďovateľskej pôsobnosti kraja a s tým súvisiace vykonané konsolidačné operácie pri zostavovaní konsolidovanej účtovnej závierky.

Zúčtovanie medzi subjektami verejnej správy, náklady na transfery a výnosy z transferov sú rozhodujúce oblasti účtovania v účtovnej jednotky. Náklady na transfery predstavujú 69% všetkých nákladov Košického samosprávneho kraja, pohľadávky za zúčtovanie medzi subjektami verejnej správy predstavujú 73% celkových aktív Košického samosprávneho kraja. Z uvedeného dôvodu je vyčíslenie nákladov na transfery a ich odsúhlasenie so schváleným rozpočtom ako aj vzájomné odsúhlasenie pohľadávok a záväzkov s organizáciami v zriaďovateľskej pôsobnosti kraja kľúčovou záležitosťou auditu. Správne vyčíslenie týchto nákladov na transfery a výnosy z transferov a s tým súvisiace vykázané pohľadávky a záväzky v rámci konsolidovaného celku sú podstatné aj z pohľadu vykonaných konsolidačných operácií pri zostavení tejto konsolidovanej účtovnej závierky.

Dodržiavanie pravidiel používania návratných zdrojov financovania podľa zákona 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Zákon o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy definuje pravidlá používania návratných zdrojov financovania, ktorých dodržiavanie musí byť overené nezávislým auditorom. Z toho dôvodu je potrebné počas auditu sa zamerať na dodržiavanie týchto pravidiel.

Naša reakcia audítora na tieto riziká bola nasledovná:

Správnosť vyčíslenia nákladov na transfery a ich odsúhlasenie na schválený rozpočet, odsúhlasenie pohľadávok a záväzkov s organizáciami v zriaďovateľskej pôsobnosti kraja a s tým súvisiace vykonané konsolidačné operácie pri zostavovaní konsolidovanej účtovnej závierky.

Testovali sme náklady na transfery subjektom verejnej správy ako aj subjektom mimo verejnej správy v nadväznosti na schválený rozpočet kraja. Zamerali sme sa na vzájomné odsúhlasenie pohľadávok a záväzkov medzi Košickým samosprávnym krajom a jeho organizáciami v zriaďovateľskej pôsobnosti. Z pohľadu zostavenia konsolidovanej účtovnej závierky sme sa pri výkone nášho auditu zamerali na odsúhlasenie a overenie vykonaných konsolidačných operácií (ich úplnosť, správnosť a relevantnosť) v rámci konsolidovaného celku.

Dodržiavanie pravidiel používania návratných zdrojov financovania podľa zákona 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Overili sme všetky náležitosti zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, ktoré musia byť overené auditorom podľa §16, odsek 3.

Zodpovednosť štatutárneho orgánu a osôb poverených spravovaním za konsolidovanú účtovnú závierku

Štatutárny orgán konsolidujúcej účtovnej jednotky Košický samosprávny kraj je zodpovedný za zostavenie konsolidovanej účtovnej závierky tak, aby poskytovala pravdivý a verný obraz podľa zákona o účtovníctve a za tie interné kontroly, ktoré považuje za potrebné na zostavenie konsolidovanej účtovnej závierky, ktorá neobsahuje významné nesprávnosti, či už v dôsledku podvodu alebo chyby.

Pri zostavovaní konsolidovanej účtovnej závierky je štatutárny orgán zodpovedný za zhodnotenie schopnosti konsolidovaného celku nepretržite pokračovať vo svojej činnosti, za opísanie skutočností týkajúcich sa nepretržitého pokračovania v činnosti, ak je to potrebné, a za použitie predpokladu nepretržitého pokračovania v činnosti v účtovníctve.

Štatutárny orgán je ďalej zodpovedný za dodržiavanie povinností podľa Zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení (ďalej len „zákon o rozpočtových pravidlách“). Osoby poverené spravovaním sú zodpovedné za dohľad nad procesom finančného výkazníctva účtovnej jednotky.

Zodpovednosť audítora za audit konsolidovanej účtovnej závierky

Našou zodpovednosťou je získať primerané uistenie, či konsolidovaná účtovná závierka ako celok neobsahuje významné nesprávnosti, či už v dôsledku podvodu alebo chyby, a vydať správu audítora, vrátane názoru. Primerané uistenie je uistenie vysokého stupňa, ale nie je zárukou toho, že audit vykonaný podľa medzinárodných audítorských štandardov vždy odhalí významné nesprávnosti, ak také existujú. Nesprávnosti môžu vzniknúť v dôsledku podvodu alebo chyby a za významné sa považujú vtedy, ak by sa dalo odôvodnene očakávať, že jednotlivito alebo v súhrne by mohli ovplyvniť ekonomické rozhodnutia používateľov, uskutočnené na základe tejto konsolidovanej účtovnej závierky.

V rámci auditu uskutočneného podľa medzinárodných audítorských štandardov, počas celého auditu uplatňujeme odborný úsudok a zachovávame profesionálny skepticizmus. Okrem toho:

- Identifikujeme a posudzujeme riziká významnej nesprávnosti konsolidovanej účtovnej závierky, či už v dôsledku podvodu alebo chyby, navrhujeme a uskutočňujeme audítorské postupy reagujúce na tieto riziká a získavame audítorské dôkazy, ktoré sú dostatočné a vhodné na poskytnutie základu pre náš názor. Riziko neodhalenia významnej nesprávnosti v dôsledku podvodu je vyššie ako toto riziko v dôsledku chyby, pretože podvod môže zahŕňať tajnú dohodu, falšovanie, úmyselné vynechanie, nepravdivé vyhlásenie alebo obídenie internej kontroly.
- Oboznamujeme sa s internými kontrolami relevantnými pre audit, aby sme mohli navrhnúť audítorské postupy vhodné za daných okolností, ale nie za účelom vyjadrenia názoru na efektívnosť interných kontrol konsolidovaného celku.
- Hodnotíme vhodnosť použitých účtovných zásad a účtovných metód a primeranosť účtovných odhadov a uvedenie s nimi súvisiacich informácií, uskutočnené štatutárnym orgánom.
- Robíme záver o tom, či štatutárny orgán vhodne v účtovníctve používa predpoklad nepretržitého pokračovania v činnosti a na základe získaných audítorských dôkazov záver o tom, či existuje významná neistota v súvislosti s udalosťami alebo okolnosťami, ktoré by mohli významne spochybniť schopnosť konsolidovaného celku nepretržite pokračovať v činnosti. Ak dospejeme k záveru, že významná neistota existuje, sme povinní upozorniť v našej správe audítora na súvisiace informácie uvedené v účtovnej závierke alebo, ak sú tieto informácie nedostatočné, modifikovať náš názor. Naše závery vychádzajú z audítorských dôkazov získaných do dátumu vydania našej správy audítora.
- Hodnotíme celkovú prezentáciu, štruktúru a obsah konsolidovanej účtovnej závierky vrátane informácií v nej uvedených, ako aj to, či konsolidovaná účtovná závierka zachytáva uskutočnené transakcie a udalosti spôsobom, ktorý vedie k ich vernému zobrazeniu.
- Získavame dostatočné a vhodné audítorské dôkazy o finančných údajoch účtovných jednotiek alebo ich obchodných aktivitách v rámci konsolidovaného celku pre účely vyjadrenia názoru na konsolidovanú účtovnú závierku. Zodpovedáme za vedenie, kontrolu a realizáciu auditu konsolidovaného celku. Ostávame výhradne zodpovedný za náš názor audítora.

S osobami poverenými spravovaním komunikujeme okrem iného o plánovanom rozsahu a harmonograme auditu a o významných zisteniach auditu, vrátane všetkých významných nedostatkov internej kontroly, ktoré počas nášho auditu zistíme.

Osobám povereným spravovaním tiež poskytujeme vyhlásenie o tom, že sme splnili príslušné požiadavky týkajúce sa nezávislosti, a komunikujeme s nimi o všetkých vzťahoch a iných skutočnostiach, pri ktorých sa možno opodstatnene domnievať, že majú vplyv na našu nezávislosť, ako aj o prípadných súvisiacich ochranných opatreniach. Zo skutočností komunikovaných osobám povereným spravovaním určíme tie, ktoré mali najväčší význam pri audite účtovnej závierky bežného obdobia, a preto sú kľúčovými záležitosťami auditu.

Tieto záležitosti opíšeme v našej správe audítora, ak zákon alebo iný právny predpis ich zverejnenie nevyklučuje, alebo ak v mimoriadne zriedkavých prípadoch nerozhodneme, že určitá záležitosť by sa v našej správe uviesť nemala, pretože možno odôvodnene očakávať, že nepriaznivé dôsledky jej uvedenia by prevážili nad verejným prospechom z jej uvedenia.

Správa k ďalším požiadavkám zákonov a iných právnych predpisov

Správa k informáciám, ktoré sa uvádzajú v konsolidovanej výročnej správe

Štatutárny orgán je zodpovedný za informácie uvedené v konsolidovanej výročnej správe, zostavenej podľa požiadaviek zákona o účtovníctve. Náš vyššie uvedený názor na konsolidovanú účtovnú závierku sa nevzťahuje na iné informácie v konsolidovanej výročnej správe.

V súvislosti s auditom konsolidovanej účtovnej závierky je našou zodpovednosťou oboznámenie sa s informáciami uvedenými v konsolidovanej výročnej správe a posúdenie, či tieto informácie nie sú vo významnom nesúlade s auditovanou konsolidovanou účtovnou závierkou alebo našimi poznatkami, ktoré sme získali počas auditu konsolidovanej účtovnej závierky, alebo sa inak zdajú byť významne nesprávne.

Posúdili sme, či konsolidovaná výročná správa účtovnej jednotky verejnej správy, ktorú za konsolidovaný celok zostavila konsolidujúca účtovná jednotka Košický samosprávny kraj, obsahuje informácie, ktorých uvedenie vyžaduje zákon o účtovníctve.

Na základe prác vykonaných počas auditu konsolidovanej účtovnej závierky, podľa nášho názoru:

- informácie uvedené v konsolidovanej výročnej správe zostavenej za rok 2016 sú v súlade s konsolidovanou účtovnou závierkou za daný rok,
- konsolidovaná výročná správa obsahuje informácie podľa zákona o účtovníctve.

Okrem toho, na základe našich poznatkov o účtovnej jednotke a situácii v nej, ktoré sme získali počas auditu konsolidovanej účtovnej závierky, sme povinní uviesť, či sme zistili významné nesprávnosti v konsolidovanej výročnej správe, ktorú sme dostali pred dátumom vydania tejto správy audítora. V tejto súvislosti neexistujú zistenia, ktoré by sme mali uviesť.

Správa z overenia dodržiavania povinností Košického samosprávneho kraja podľa požiadaviek zákona o rozpočtových pravidlách

Na základe overenia dodržiavania povinností podľa požiadaviek zákona o rozpočtových pravidlách, platných v SR pre územnú samosprávu v znení neskorších predpisov konštatujeme, že Košický samosprávny kraj konal v súlade s požiadavkami zákona o rozpočtových pravidlách.

Ďalšie požiadavky na obsah správy audítora v zmysle Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 537/2014 zo 16. apríla 2014 o osobitných požiadavkách týkajúcich sa štatutárneho auditu subjektov verejného záujmu

Vymenovanie a schválenie audítora

Za štatutárneho audítora sme boli vymenovaní štatutárnym orgánom spoločnosti na základe nášho schválenia predsedom kraja dňa 14. decembra 2016. Celkové neprerušené obdobie našej zákazky, vrátane predchádzajúcich obnovení zákazky (predĺžení obdobia, na ktoré sme boli pôvodne vymenovaní) a našich opätovných vymenovaní za štatutárnych audítorov, predstavuje 6 rokov.

Konzistentnosť s dodatočnou správou pre Výbor pre audit

Náš názor audítora vyjadrený v tejto správe je konzistentný s dodatočnou správou vypracovanou pre Výbor pre audit Košického samosprávneho kraja, ktorú sme vydali v ten istý deň ako je dátum vydania tejto správy.

Neaudítorské služby

Neposkytli sme účtovnej jednotke žiadne zakázané neaudítorské služby uvedené v článku 5 ods. 1 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 537/2014 zo 16. apríla 2014 o osobitných požiadavkách týkajúcich sa štatutárneho auditu subjektov verejného záujmu a pri výkone auditu sme zostali nezávislí od účtovnej jednotky.

Okrem služieb štatutárneho auditu a služieb zverejnených vo výročnej správe a účtovnej závierke sme účtovnej jednotke a podnikom, v ktorých má účtovná jednotka rozhodujúci vplyv, neposkytli žiadne iné služby.

Banská Bystrica, 23. novembra 2017

BDR, spol. s r.o. Banská Bystrica
M.M.Hodžu 3, 974 01 Banská Bystrica
Licencia SKAu č. 6
Obchodný register Okresného súdu Banská Bystrica
Oddiel: Sro, Vložka číslo: 98/S, IČO: 00614556
Nezávislý člen Moore Stephens International Limited

Ing. Miroslav Čiampor
kľúčový audítorský partner
licencia UDVA č. 1068

Čiampor